

**11-а науково-практична
конференція для неонатологів,
організована програмою «Колиски
надії» Фонду Віктора Пінчука.**

Захід ознайомив українських
неонатологів із новими тенденціями в
інтенсивній терапії новонароджених
дітей, у тому числі малюків, які
народилися передчасно.

У конференції взяли участь 170 спеціалістів відділень інтенсивної терапії новонароджених з усіх регіонів України та представників профільних кафедр вітчизняних вищих медичних навчальних закладів.

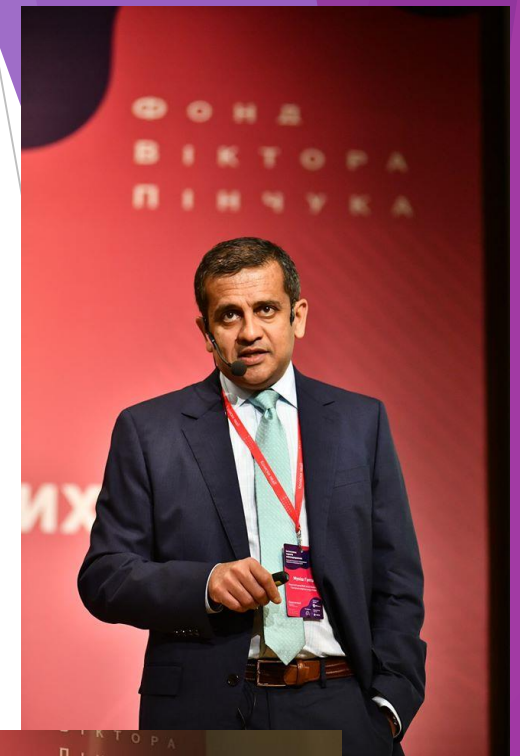
Для медичних сестер відділень інтенсивної терапії новонароджених перинатальних центрів, окрім основної програми, проведено окремий практичний майстер-клас.

Доповідачами цього року виступили:

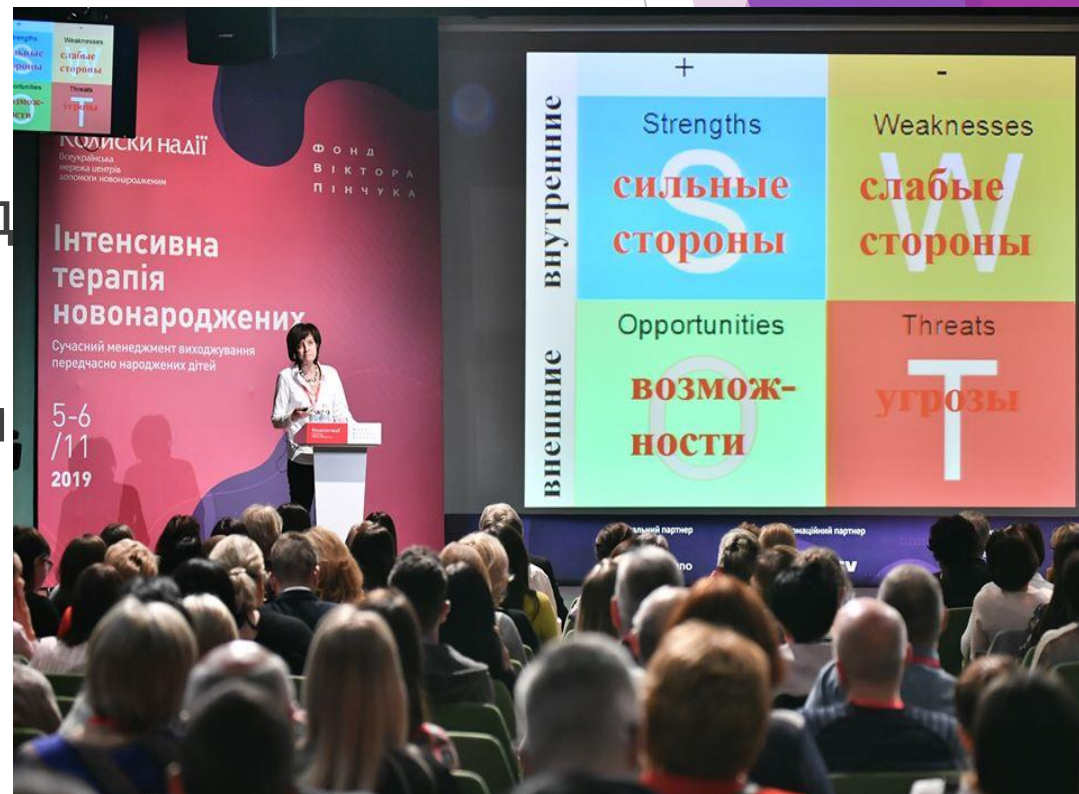
- ▶ професор Горм Грейсен (Університет Копенгагена, Данія)
- ▶ доктор Муніш Гупта (Гарвардська медична школа, Бостонська дитяча лікарня, США)
- ▶ професор Антон ван Каам (Університет Амстердаму, Нідерланди)
- ▶ доктор Пол Кларк (Університет Норфолка та Норвіча, Великобританія)
- ▶ доктор Крістофер Томлінсон (кафедра педіатрії Університету Торонто, дитяча лікарня «SickKids», Канада).

Сестринську секцію провела старший клінічний спеціаліст медичної корпорації АТОМ Енджі Гейкен.

Під час конференції було розглянуто спеціалізовані
теми

- ▶ стратегії респіраторної підтримки
- ▶ попередженням пошкоджень головного мозку і проведенням моніторингу церебральних функцій пацієнтів
- ▶ інтервенції у пологовій залі
- ▶ нейророзвиток дітей, що народилися передчасно
- ▶ етичні питання в неонатології
- ▶ дослідження та покращення якості надання допомоги

Антон ван Каам

Інтервенції у пологовій залі

Мета - створити у дитини **фізіологічну** залишкову ємність легень (ФЗЄ) завдяки становленню **спонтанного** дихання.

- Стимуляція спонтанного дихання (уникати вентиляції маскою)
- Використання CPAP + PPV (покращує розвиток залишкової ємності легенів)
- Недоліки використання масочної вентиляції:

55% недоношених новонароджених припиняють дихати після використання маски!

Pulmonary transition in preterms Spontaneous breathing

Table. Number (%) of infants <28 weeks' and <1000 g who spontaneously cried, breathed, or did neither overall and by gestation, birth weight, route of delivery, and type of maternal anesthesia (if applicable)

Infants	No. (%) who cried	No. (%) who breathed	No. (%) who neither cried nor breathed
Total (n = 61)	42 (69)	49 (80)	12 (20)
<26 weeks (n = 18)	10 (56)	12 (67)	6 (33)
≥26 weeks (n = 43)	32 (74)	37 (86)	6 (14)
<750 g (n = 25)	11 (44)	15 (60)	10 (40)
≥750 g (n = 36)	31 (86)	34 (94)	2 (6)
Vaginal (n = 19)	16 (84)	17 (89)	2 (11)
Cesarean (n = 42)	26 (62)	32 (76)	10 (24)
General anesthesia (n = 12)	4 (33)	8 (67)	4 (33)

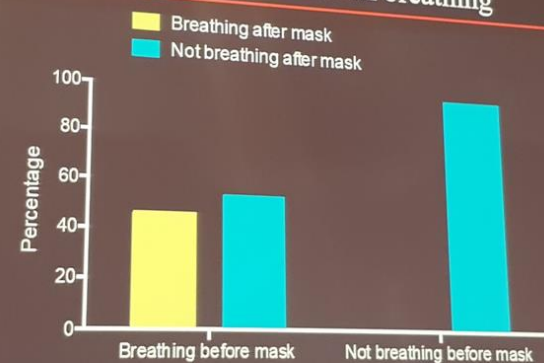
O'Donnell et al. J of Pediatr 2010

Генеральний партнер

Інформаційний партнер

За підтримки

Pulmonary transition in preterms Effect face mask on breathing

Kuypers et al. Resuscitation 2019

Kiev 2019

Проблемні питання при застосуванні різних інтервенцій

Останні дослідження не рекомендують застосування подовженого роздування легень (SI) у зв'язку із неефективністю при зачиненій голосовій щілині. А також підвищеним ризиком БЛД і смерті у групі дітей, яким проводили SI.

Pulmonary transition in preterms SAIL trial

- P:** GA < 28 wk with no/insufficient breathing or bradycardia
- I:** 2 x SI (15 s) with 20/25 cmH₂O
- C:** NRP
- O:** Primary outcome death or BPD @ 36 wks

Stopped for harm after 415/600 inclusions

Kirapalani et al. JAMA 2019

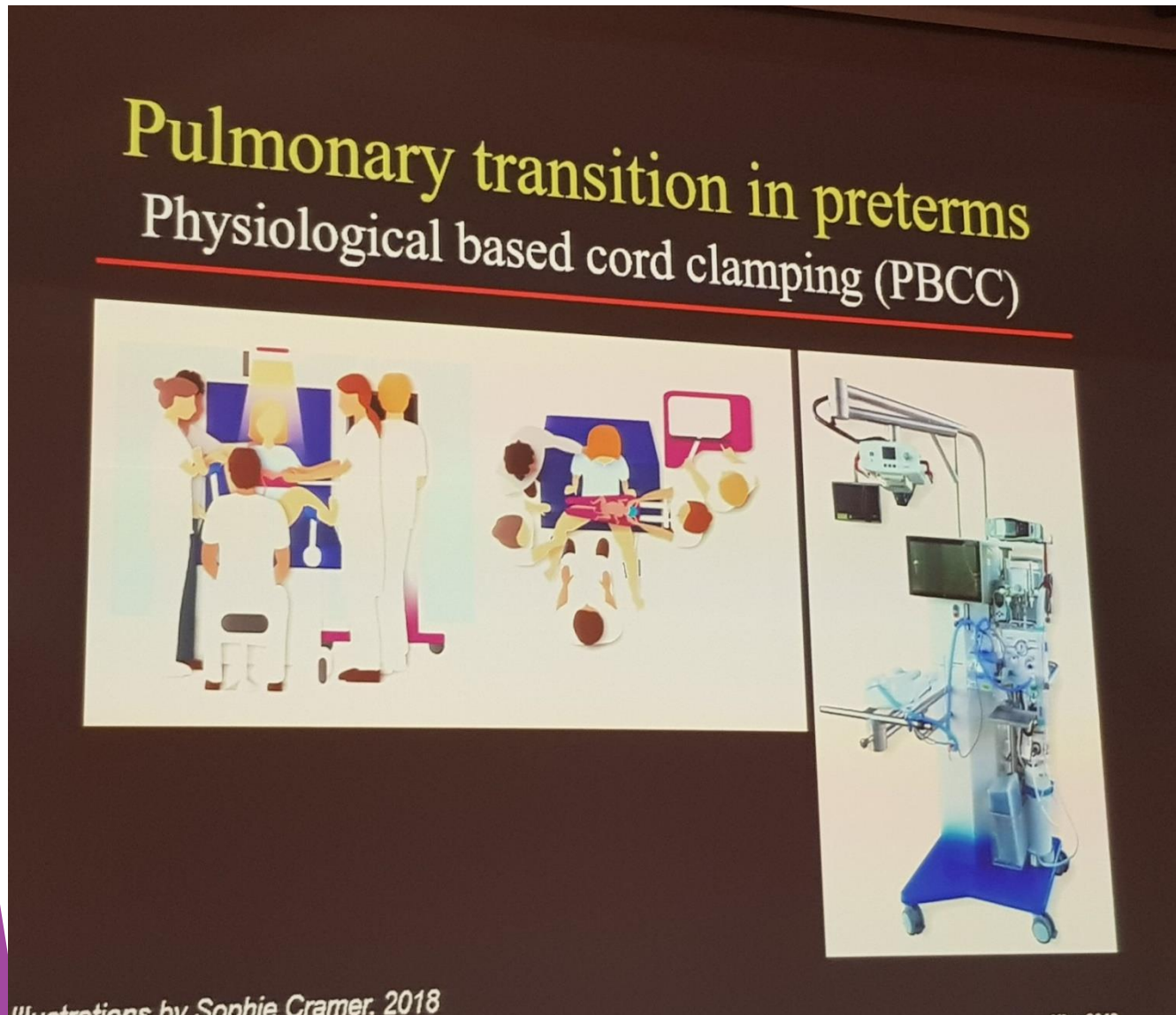
Kiev 2019

Генеральний партнер

Інформаційний партнер

За підтримки

Перспективи

- ▶ Ефект перетискання пуповини має вплив на легеневий об'єм
- ▶ **Фізіологічне перетискання пуповини** (середня тривалість 6 хвилин) до нормалізації ЧСС, SpO2 90%, FiO2 менше 40%

Муніш Гупта

Дослідження і покращення якості

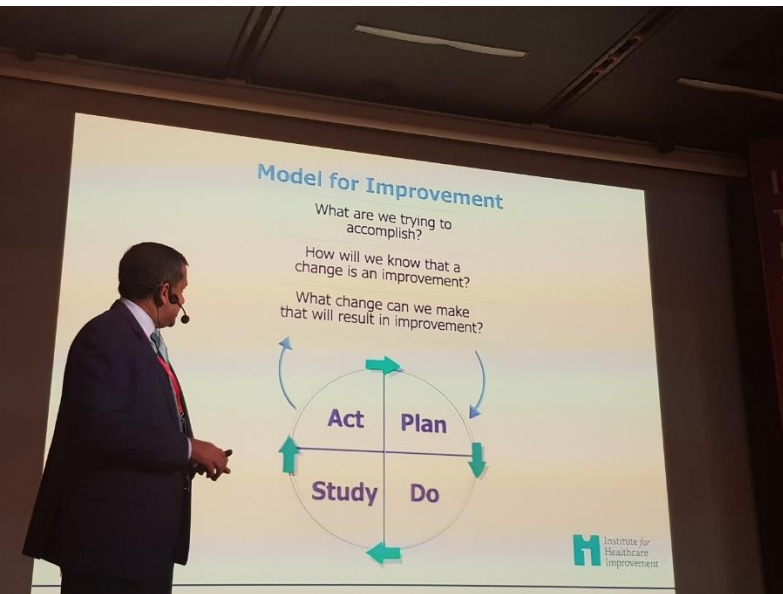
- ▶ Поліпшення якості — складова частина системи управління якістю, направлена на покращення виконання вимог до якості.
- ▶ Здійснюється за допомогою чотирьохфазного циклу: *плануй - роби - аналізуй - дій*.

Зовнішні фактори:

- ▶ Вимоги до якості (зменшення показника гіпотермії у недоношених з ЕММТ при поступленні у ВАІТН)
- ▶ Ресурси (поліетиленова плівка, зтеплі пелюшки, Т у пологовій залі, транспортування в інкубаторі);
- ▶ Національні стандарти або настанови.

Внутрішніми факторами забезпечення якості продукції служать:

- ▶ Наявність обладнання
- ▶ Застосування передових технологій
- ▶ Ефективний менеджмент (раціональна організація роботи і вміле управління)
- ▶ Кваліфікований персонал, зацікавлений у якісній роботі.

Пол Кларк

Моніторинг церебральних функцій у ВАІТН

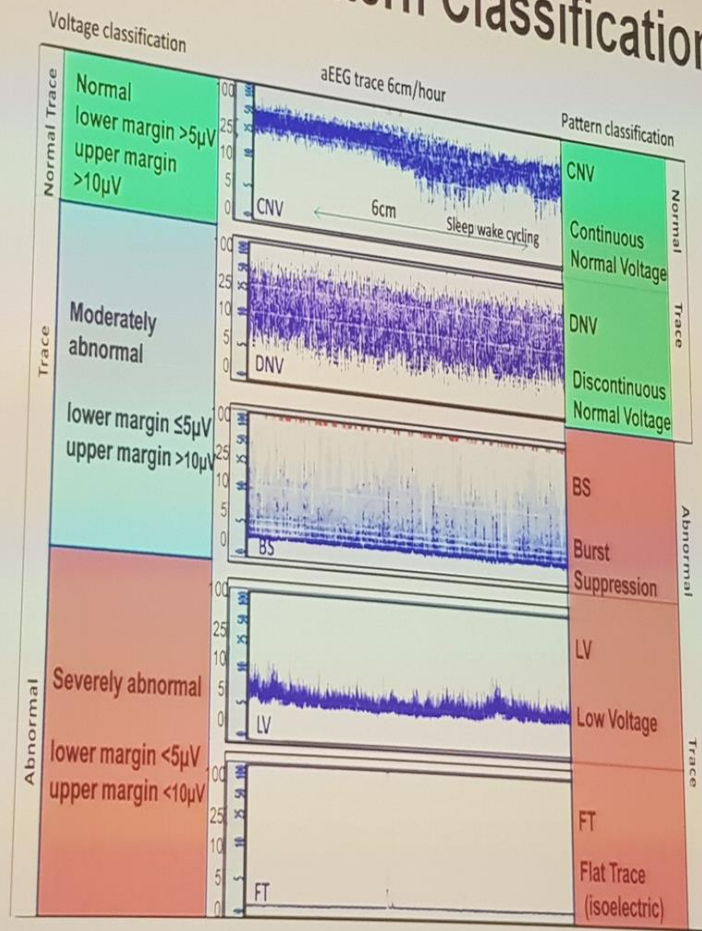
Що моніторуємо?

ЧСС, АТ, SpO2, ЧД, вентиляцію, а також, що дуже важливо, **електричну активність мозку (аЕЕГ)!**

80-90% судом реєструється на ЕЕГ

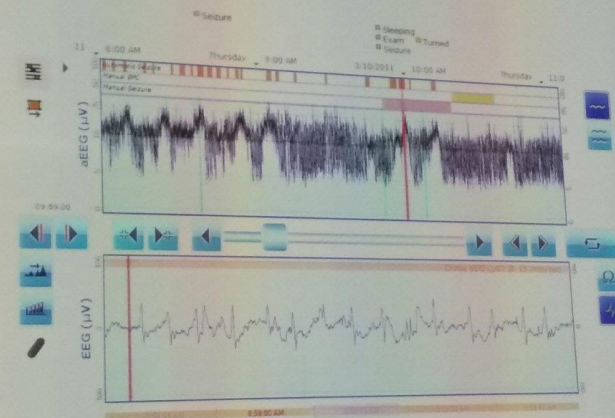
Voltage vs. Pattern Classifications

Мета аЕЕГ

- діагностика судом
- оцінка ураження мозку при важкій гіпоксії
- прогнозування відновлення нервової системи
- оцінка ефективності протисудомної терапії

Seizures on aEEG

Генеральний партнер

Інформаційний партнер

За підтримки

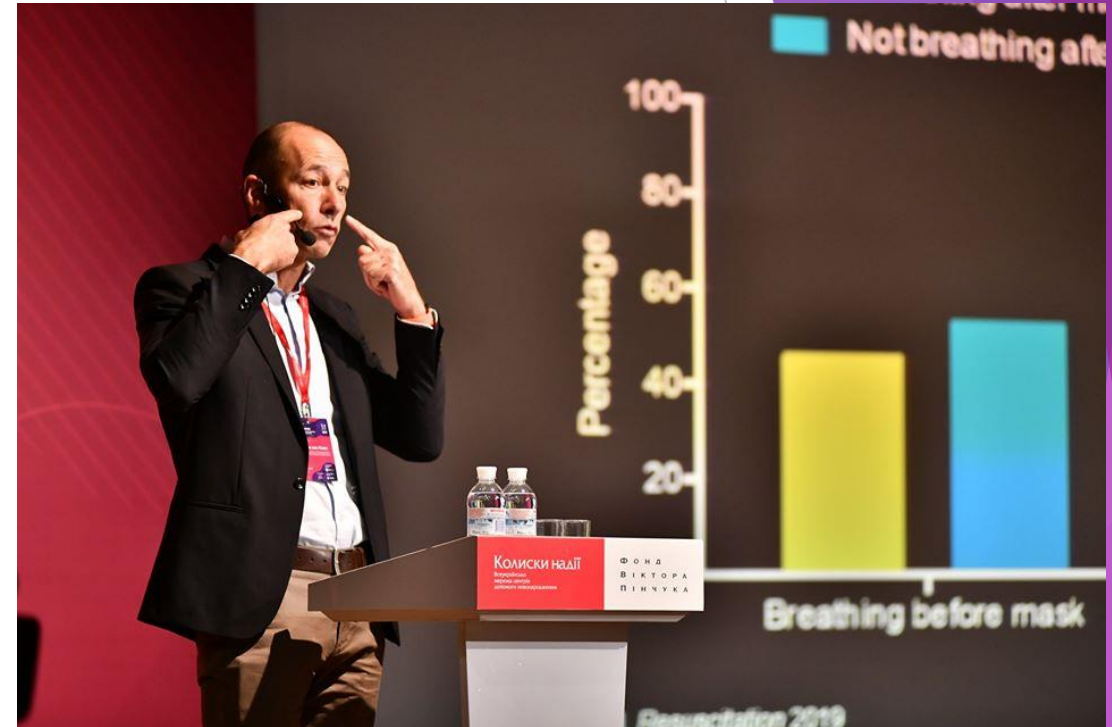
АНТОН ВАМ КААМ

Стратегії неінвазивної респіраторної підтримки передчасно народжених дітей: можливо і безпечно?

Безперечна перевага неінвазивної вентиляції!

Невдачі неінвазивної вентиляції:

- апное
- системні захворювання
- пневмонія
- сурфактант не подіяв
- слабкість м'язової системи

Уникати механічної вентиляції:

- Пошкодження ВДШ
- Діафрагмальна дисфункція
- Дискомфорт, біль
- Вентилятор–асоційоване пошкодження легень
- ШВЛ понад 24 годин підвищує ризик розвитку БЛД

с
т
р
а
т
е
г
і
я

- ▶ Неінвазивна ШВЛ: nCPAP, NIPPV, HFCS
- ▶ Застосування кофеїну, доксапраму
- ▶ сурфактант для лікування РДС
- ▶ у разі проведення ШВЛ – агресивна екстубація
- ▶ автоматичне FiO2
- ▶ лікування сепсису

АНТОН вам Каам

Стратегії неінвазивної респіраторної підтримки передчасно народжених дітей: можливо і безпечно?

Причина інтубації – апное!

Гіпоксемія, скільки чекати?

(у віці понад 2 тижні скоріше інтубуємо при наявності частих і значних апное)

Кількість десатурацій ($\text{Fio}_2 < 90\%$) та їх тривалість ($<$ або > 1 хвилини)

Запобігати тривалій десатурації > 1 хвилини!!!

Non-invasive interventions

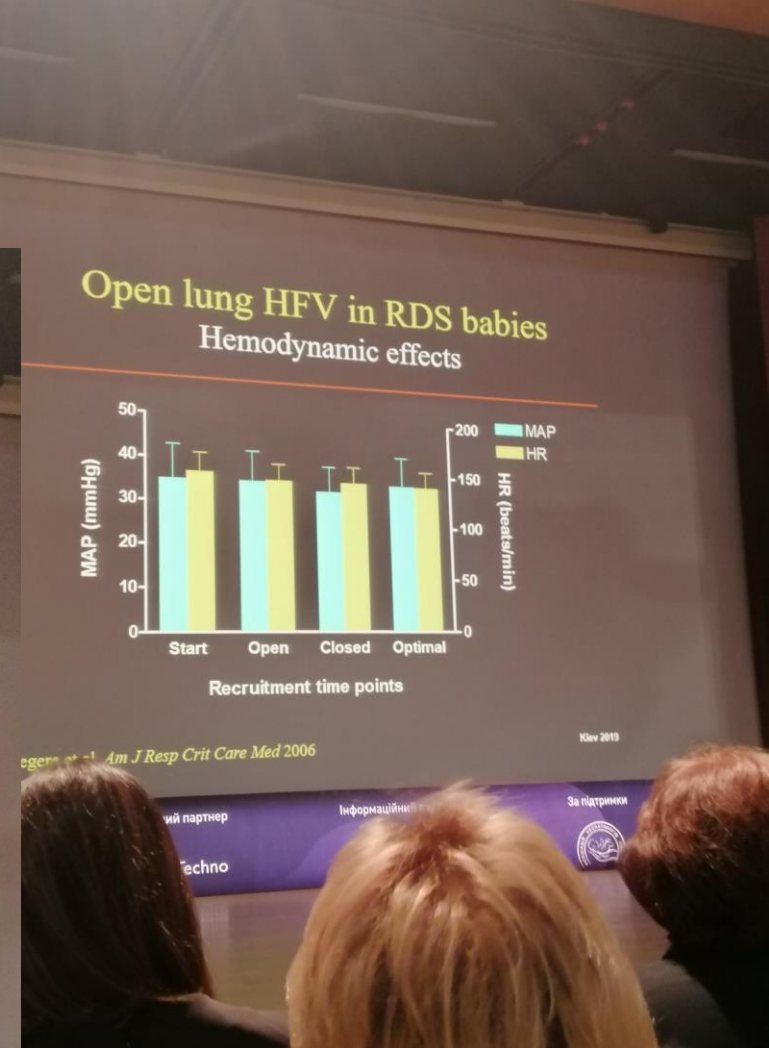
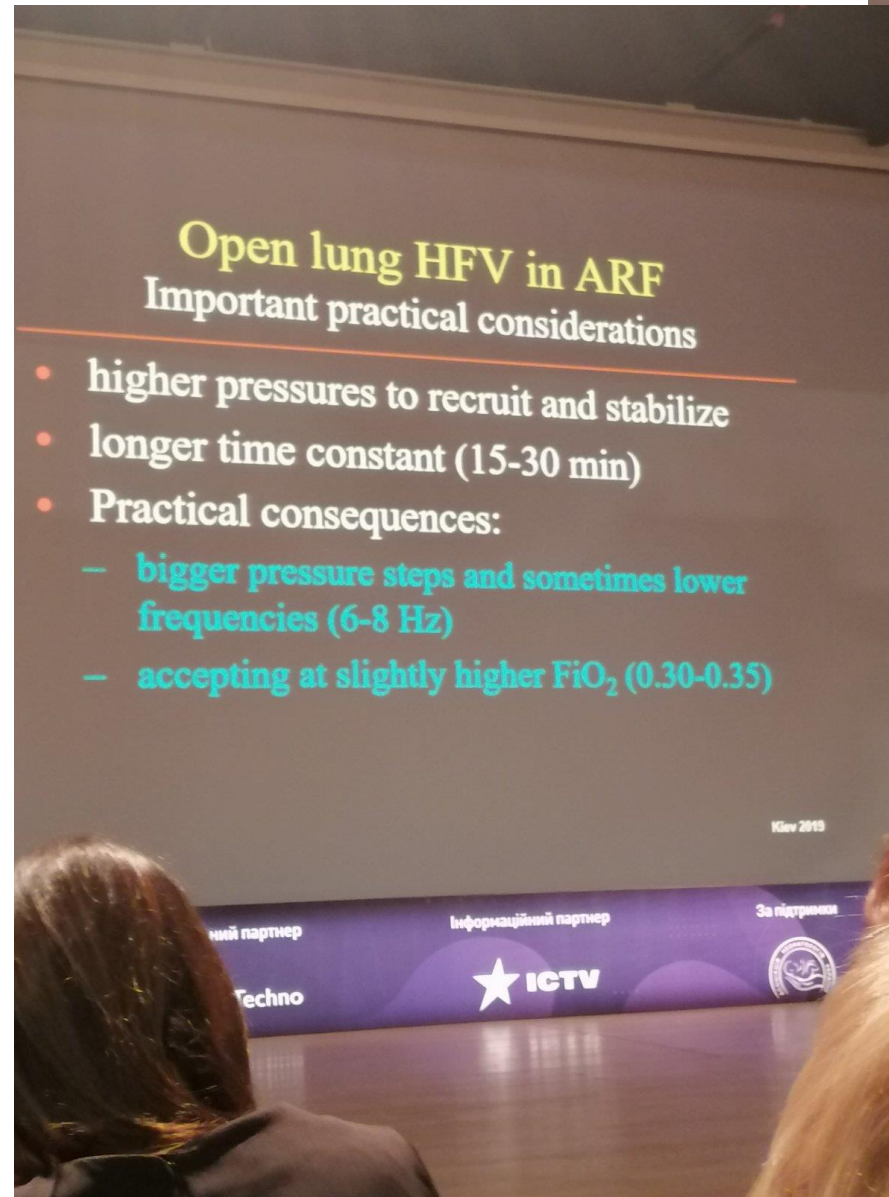
Doxapram

- Analeptic that stimulates breathing center
- Loading dose 2.5 mg/kg followed by maintenance dose 0.5-2 mg/kg/h
- Small studies show reduction in apnea
- Large studies showing efficacy (MV, BPD) and safety (NEC, NDO) are lacking

Рекомендації у разі проведення ШВЛ

- стратегія відкритих легень
- старт із високочастотної вентиляції (HFV)
- легеневий рекруйтмент
- вентиляція безпечним легеневим об'ємом

(волюмотравма більш агресивна ніж баротравма!)

Профілактика НЕК : чи можливо знизити ризики до нуля?

- ▶ Серед новонароджених з ЕММТ захворюваність складає 5-7%
- ▶ НЕК частіше розвивається на 2-3 тижні життя, враховуючи запальну відповідь, пов'язану з транслокацією інфекційного фактору із кишківника
- ▶ Для діагностики використовується шкала Bells
- ▶ Лікування – медикаментозне, хірургічне, дренаж або лапароцентез.

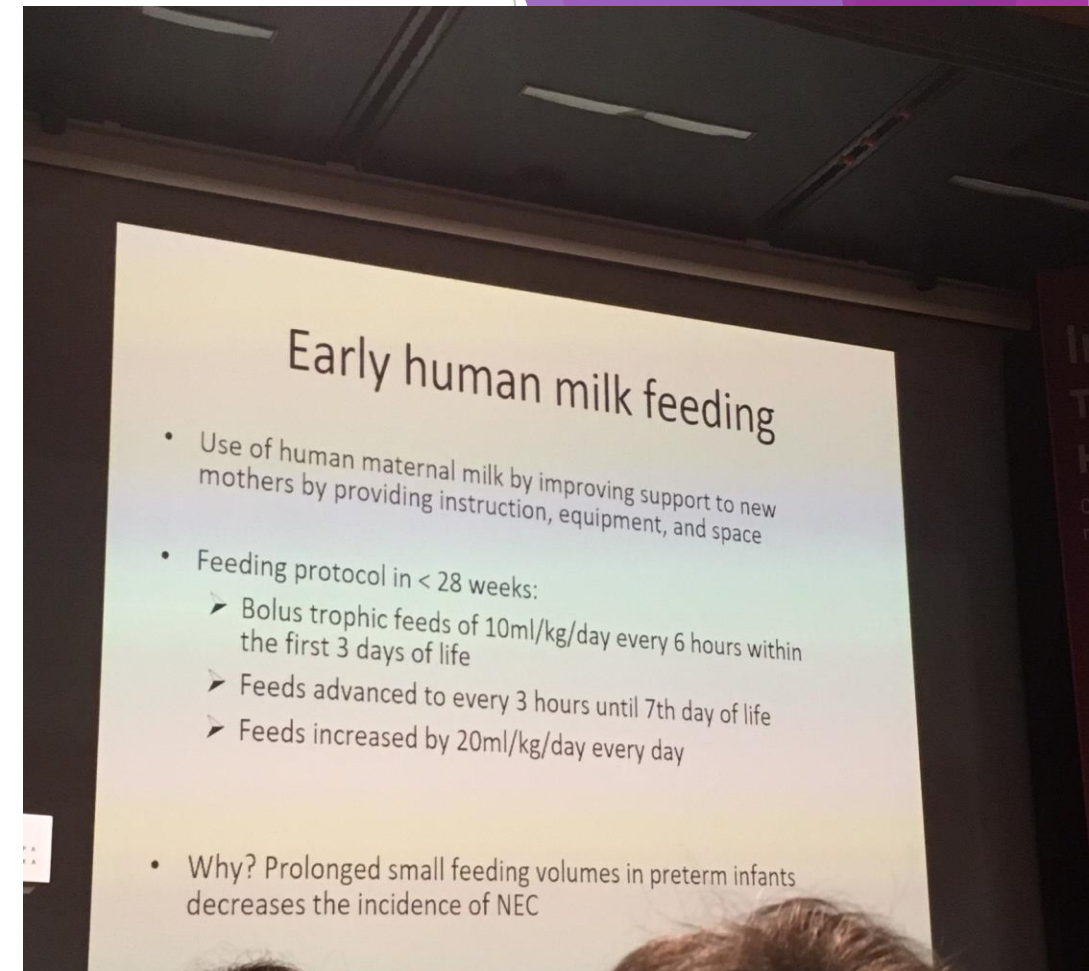
Профілактика НЕКу:

В першу чергу зменшення кількості недоношених новонароджених (10% в Україні).

Грудне вигодовування (на штучному вигодовуванні НЕК розвивається в 6 разів частіше), раннє годування з народження.

Пробіотики.

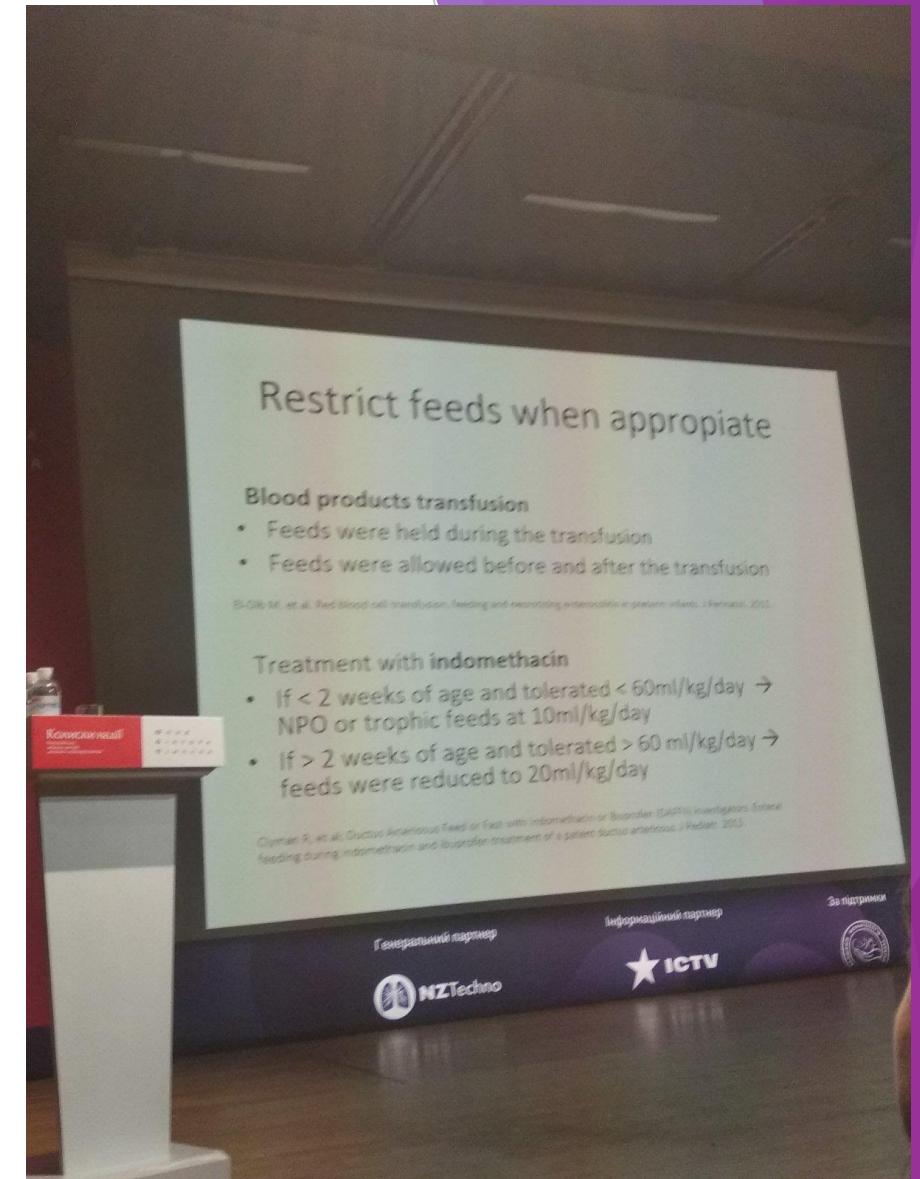
Стандартизація настанов по вигодовуванню.

Профілактика НЕК : чи можливо знизити ризики до нуля?

Методи зниження НЕКу:

- ▶ Молозиво в перші години після народження.
- ▶ Обмеження вигодовування до та після проведення трансфузії препаратів.
- ▶ Використання пробіотиків з народження (біогайя). Знижує ризик розвитку НЕКу до 30-60%. Знижує ризик смертності на 20-35%.

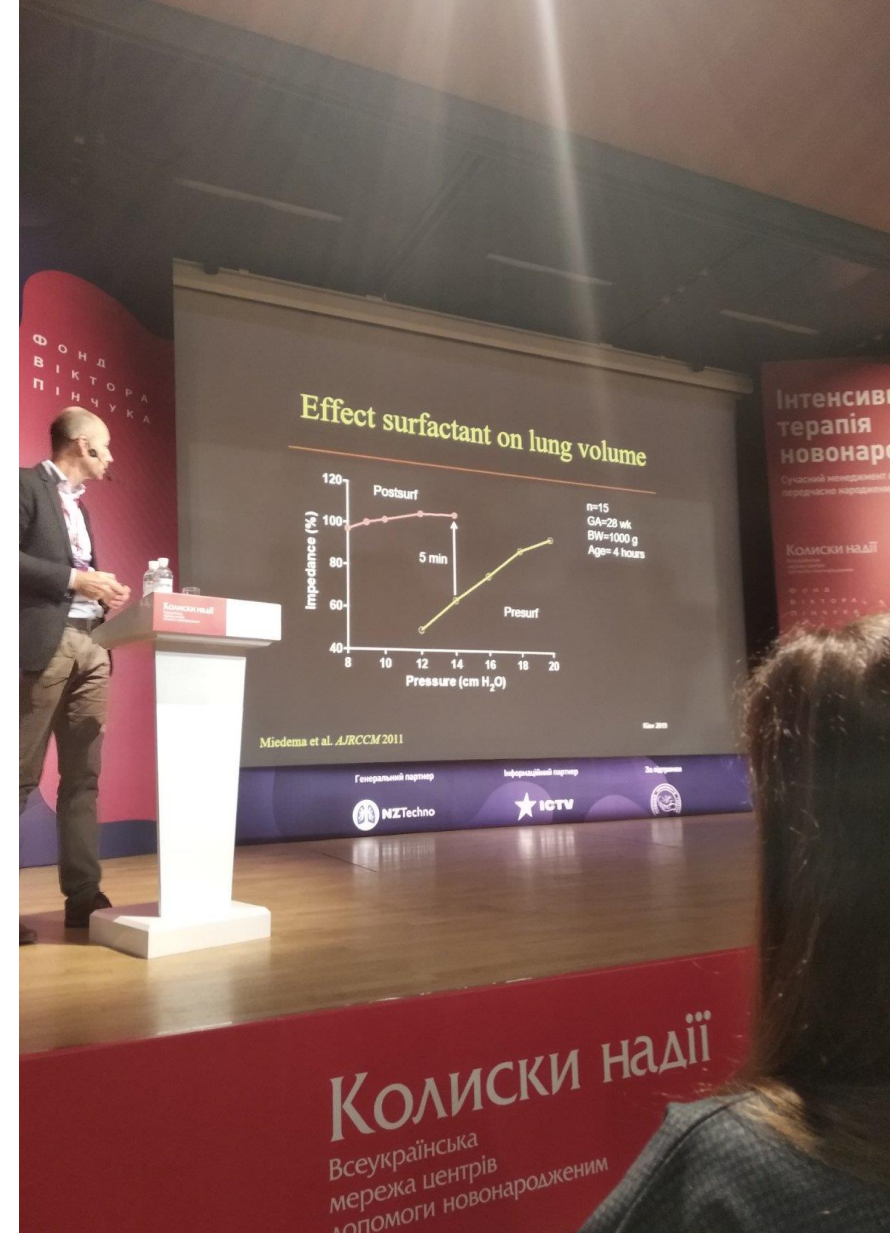
Антон ван Каам

Сурфактантна терапія: чи не настав час оновити наші протоколи?

- ❖ Використання СФ зменшує смертність
- ❖ СФ в перші 2 години після народження значно знижує БЛД

Висновки до 2000 року:

- ❖ Знижує смертність
- ❖ Профілактичне застосування краще
- ❖ Раннє використання краще
- ❖ Багато матерів не отримували стероїди
- ❖ Тривала ШВЛ (дні, тижні)

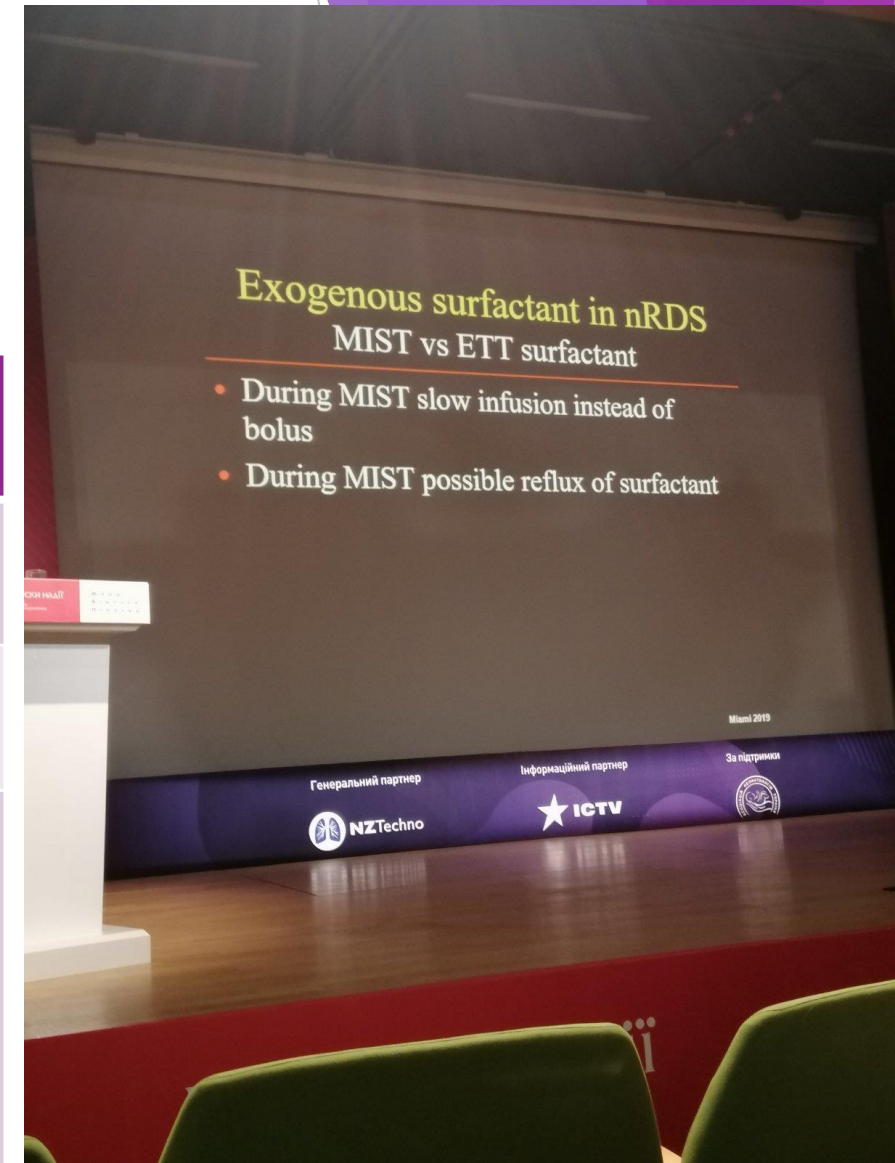

Антон ван Каам

Сурфактантна терапія: чи не настав час оновити наші протоколи?

Техніка введення СФ:

Insure	MIST	LISA
Болюсне введення	Повільне введення, протягом 2-3 хвилин	
Не використовують щипці Магіла	З використанням щипців Магіла	
Рефлюкс відсутній	Рефлюкс спостерігається, якщо дитина кашляє, менше ефективність СФ, може потрапляти менша доза	
Потреба в анестезії	Не потребує анестезії	
ШВЛ коротко, протягом 2-3 годин	Уникнення ШВЛ Побічні ефекти – брадикардія, десатурація.	

Антон ван Каам

Сурфактантна терапія: чи не настав час оновити наші протоколи?

РДС + СФ

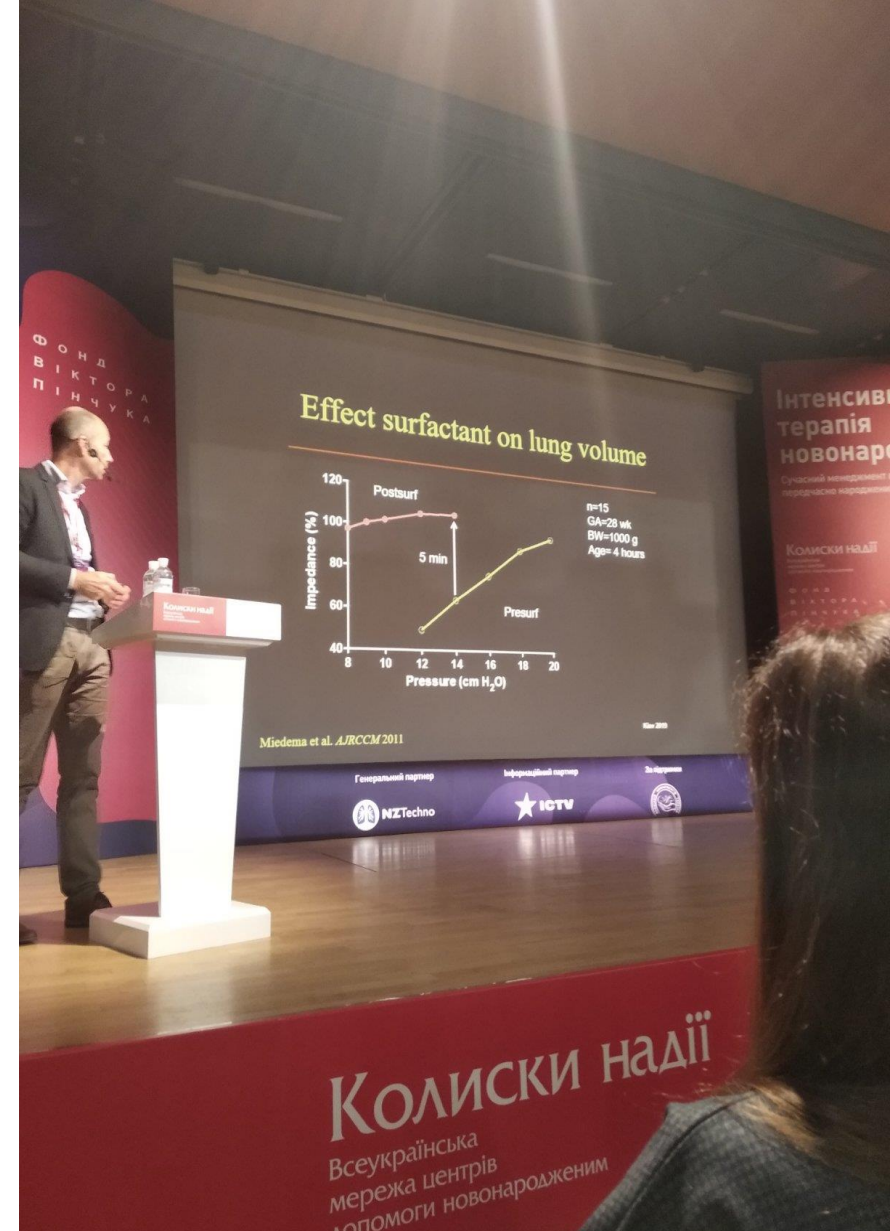
Лікування – **СРАР**, ШВЛ лише при невдачі СРАР.

Введення СФ дитині на **спонтанному диханні**.

Раннє застосування СФ.

Є дослідження - фарингіальна інстиляція СФ – введення СФ на задню стінку глотки.

У перспективі можливе інгаляційне введення.

Антон ван Каам

Сурфактантна терапія: чи не настав час оновити наші протоколи?

РДС + СФ

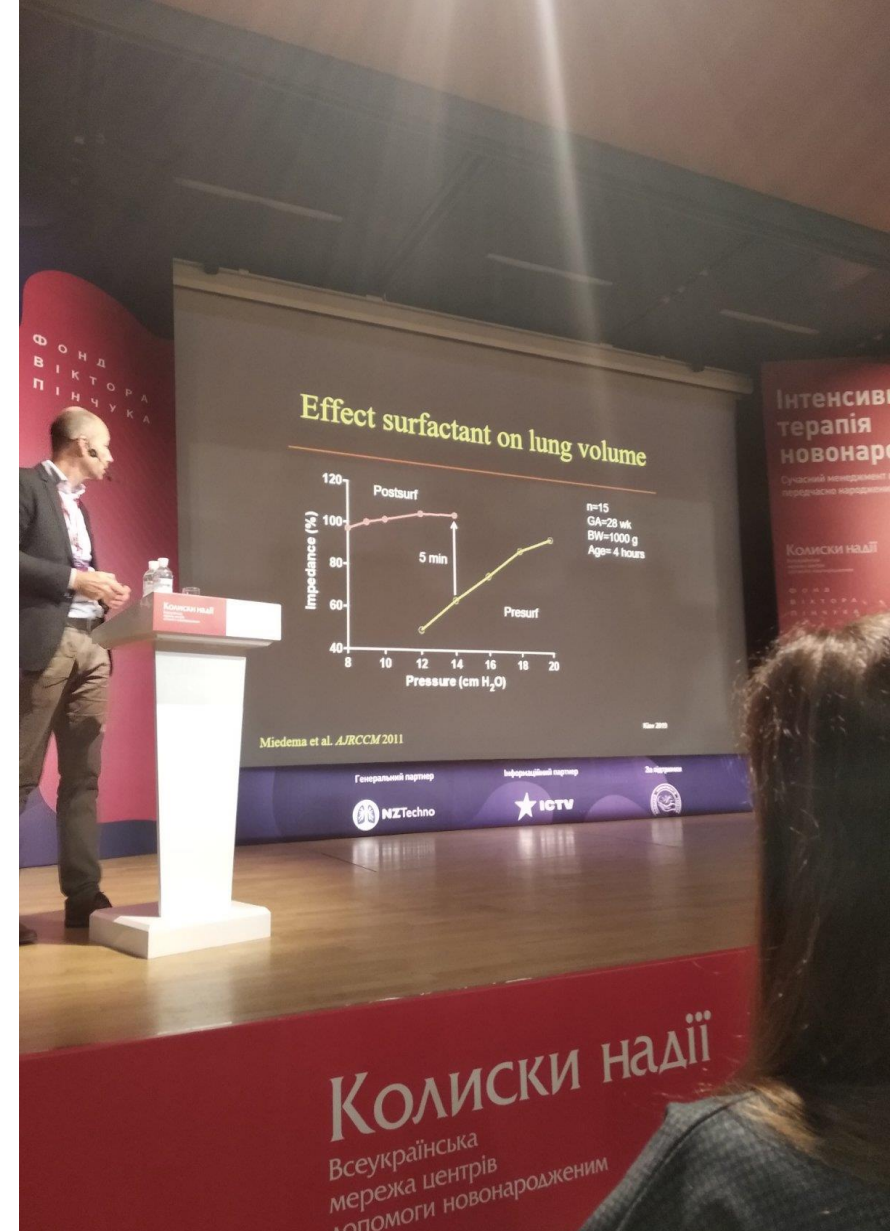
Лікування – **СРАР**, ШВЛ лише при невдачі СРАР.

Введення СФ дитині на **спонтанному диханні**.

Раннє застосування СФ.

Є дослідження - фарингіальна інстиляція СФ – введення СФ на задню стінку глотки.

У перспективі можливе інгаляційне введення.

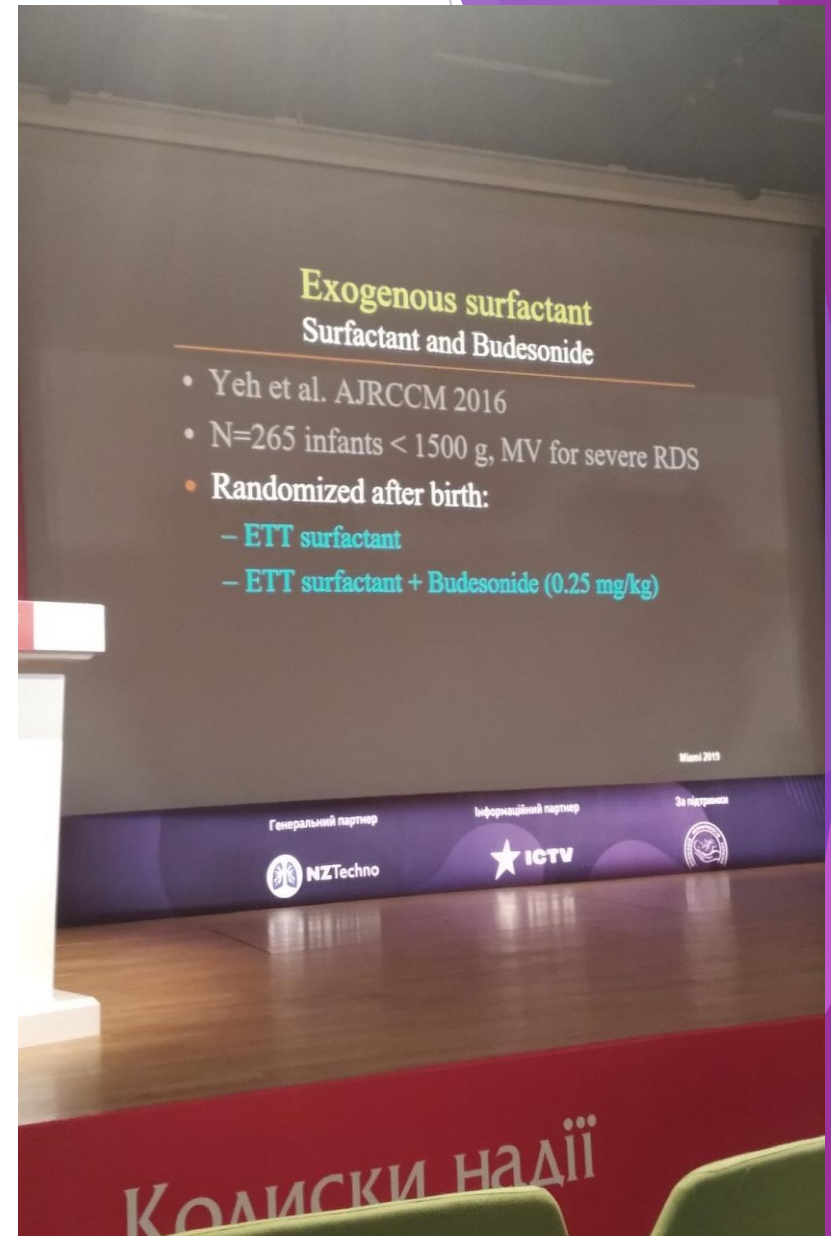

Антон ван Каам

Сурфактантна терапія: чи не настав час оновити наші протоколи?

Нове в використанні СФ%

- ❖ Комбіноване використання сурфактантів - вводити разом із будесонідом 0,25 мг/кг, зменшує ризик БЛД та смертності.

Пол Кларк

Кімната для пологів: хто, чому,
як?

Рандомізоване обстеження ГВ 29 тижнів, 2
групи:

1.«Контакт шкіра до шкіри»

2. Візуалізація

Висновки : немає різниці в смертності,
захворюваності.

Results

	Maternal Cuddle n=27	'Shown' only n=27	p- value
Birth gestational age, weeks	24 ⁺⁶ (22 ⁺⁵ –26 ⁺⁵)	24 ⁺⁴ (23 ⁺¹ –26 ⁺⁵)	0.93 ^a
Birth weight	728 g (506–1170 g)	685 g (545–1132 g)	0.50 ^a
Time to NICU admission, postnatal age	18 min (11–41 min)	21 min (11–37 min)	0.26 ^a
Admission temperature	36.5°C (34.0–38.5°C)	36.6°C (33.1–38.2°C)	0.89 ^a
Survived to discharge, n (%)	18 (67%)	17 (63%)	1.00 ^b

Data are median (range) or n (%)
^aMann-Whitney; ^bChi-square test.

Data presented at EAPS Congress, Paris, 2018.
bit.ly/2lgfhKa

RCT of delivery room skin-to-skin contact for preterm infants

- 88 babies (25–32 weeks, mean GA 29 wks) got either 60 mins of delivery room skin-to-skin contact [DR-SSC] with mother, or 5 mins of only visual contact (no holding, kissing, minimal touch)
- Randomised at around 45 mins postnatal, followed stabilization, after LISA, with nCPAP, IV access and IV glucose drip
- Excluded if FiO₂ need >0.4 and intubated
- NICU admission temperatures higher in DR-SSC babies 36.6°C vs. 36.1°C (p=.001)
- Mother-infant interaction responses on a 4-min video at 6 months corrected age were better in DR-SSC group (p=.04)
- No differences in neonatal course or other short-term outcomes

ACTA PAEDIATRICA
PUBLISHING FOR CHILD

Delivery room skin-to-skin contact for preterm infants—A
randomized clinical trial

Mehler K et al, *Acta Paediatrica* 2019 ePub Aug 18.

Пол Кларк

Кімната для пологів: хто, чому, як?

RCT of delivery room skin-to-skin contact for preterm infants

- 88 babies (25-32 weeks, mean GA 29 wks) got either 60 mins of delivery room skin-to-skin contact [DR-SSC] with mother, or 5 mins of only visual contact (no holding, kissing, minimal touch)
- Randomised at around 45 mins postnatal, followed stabilization, after LISA, with nCPAP, IV access and IV glucose drip
- Excluded if FiO2 need >0.4 and intubated
- NICU admission temperatures higher in DR-SSC babies 36.6°C vs. 36.1°C (p=.001)
- Mother-infant interaction responses on a 4-min video at 6 months corrected age were better in DR-SSC group (p=.04)
- No differences in neonatal course or other short-term outcomes

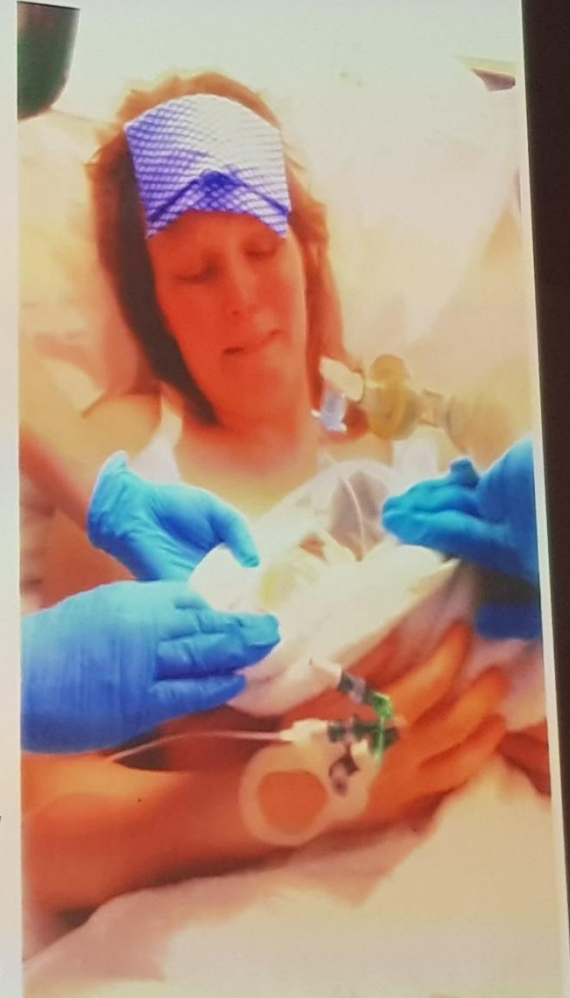
ACTA PEDIATRICA
NURTURING THE FUTURE

Delivery room skin-to-skin contact for preterm infants—A randomized clinical trial

Mehler K et al, *Acta Paediatrica* 2019 ePub Aug 18.

Early sensitive period

- The first minutes and hours after birth are very important for the formation of a tight bond between mother and infant
  - The concept of an *early sensitive period* was introduced >40 y ago
  - The period is characterised by a special neuroendocrine situation, probably mediated by oxytocin
- It is a unique period, of ↑maternal sensitivity and responsiveness
- Facilitating contact in this period may improve quality of mother-preterm baby interaction and increase chance

ПОКАЗ СЛАЙДОВ

10:23

След. анимация

Nikodem's DRC

July 2018

22+6 gestation
Birth weight 530g

Parental permissions given

Заметки отсутствуют.

Parental permissions given

Parental permissions given

Інтенсивна терапія новонароджених

Сучасний менеджмент виходжування передчасно народжених дітей

КОЛИСКИ НАДІЇ

Використання інтенсивної терапії у новонароджених

ФОНД
ВІКТОРА
ПІНЧУКА

Nikodem's DRC

July 2018

22+6 gestation

Birth weight 530g

Came out active, good tone, attempting to cry
0-1 min: delayed cord clamping (60 s) then -> resuscitaire

2 mins: active, moving, spont resps, HR 100/min

4 mins: intubated, good air entry

5 mins: SaO2 low in air; persistently low in 40%, so FiO2 ↑. PIP 20, T-piece hand ventilation - good HR >120/min

12 min Curosurf 120 mg given

15 min: Tube dislodged during fixing

By **25 min** re-intubation and securing of ETT complete

At 26 min: resuscitaire then moved alongside mother's bed for DRC.

Baby then transferred into mother's arms ->

Unhurried cuddle lasting 9 min ongoing T-piece ventilation by attendant neonatal nurse/doctor.

Nikodem's DRC

July 2018

22+6 gestation

Birth weight 530g

At 35 mins baby transferred into father's arms, **4 mins paternal cuddle** also while hand T-piece ventilation cont'd.

40 mins: departed delivery room in transport incubator

41 mins: NICU admission, being ventilated via ETT but in air.

Admission observations:

- Temperature: 36.0°C
- Glucose (at **55 mins**): 3.1 mmol/L
- pH: 7.33; Lactate 1.3 mmol/L

Генеральний партнер

Інформаційний партнер

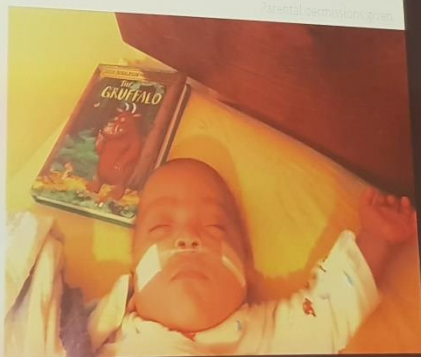

За підтримки

#DeliveryRoomCuddle is

The calm before the storm before the calm

Nikodem home at last!
Jan 2019 aged 5.5 months post natal

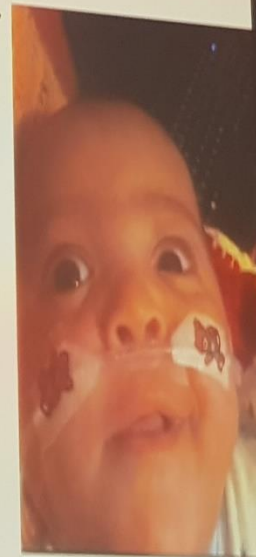
Генеральний партнер

Інформаційний партнер

За підтримки

Sheila's comment

"I was thinking about my delivery room cuddle this morning, and that postnatal fatigue is so tangible, even now."

"Considering how unclear the outcome of his birth was, I can honestly say that cuddling Nikodem was probably the most encouraging factor in deciding to express milk for him."

Nikodem aged 8 weeks corrected

Генеральний партнер

Інформаційний партнер

За підтримки

Муніш Гупта

Уникнення ушкоджень в інтенсивній терапії
новонароджених.

Що ми можемо звести до нуля?

- Помилки з призначенням медикаментів
- Помилки з грудним молоком
- Ускладнення від використання центральних катетерів (тромби, випот)
- В/в інфільтрати
- Нозокоміальне інфікування
- НЕК, ретинопатія, БЛД, ВШК

Муніш Гупта

Уникнення ушкоджень в інтенсивній терапії новонароджених.

Що ми можемо звести до нуля?

Допомога повинна бути безпечною, надійною, ефективною. Безпечна допомога базується, в першу чергу, на культурі.

Катетер-асоційований сепсис - пов'язаний з використанням центральних ліній та катетерів.

Що робити?

- Перелік контрольних запитань(чекліст «Маніфест» - керівництво для персоналу.
- Стандарт постановки катетерів, ліній.
- Спеціально підготовлена команда.
- Гігієна рук, обробка шкіри антисептиком у дитини, підтримання стерильності.
- Обов'язково, людина, яка спостерігає за проведенням процедури.
- Швидке видалення катетерів та ліній, не застосовувати тривало, без показань.
- Ризик інфікування зростає з 1-ої доби.

Муніш Гупта

Уникнення ушкоджень в інтенсивної терапії новонароджених.

Що ми можемо звести до нуля?

Допомога повинна бути безпечною, надійною, ефективною. Безпечна допомога базується, в першу чергу, на культурі.

Як досягнути нуля?!

- гігієна рук
- настанова для постановки катетера
- чекліст
- ресурси (навчений персонал, катетери, лінії, стерильні укладки для встановлення)

Як затриматися на нулі?

Впровадження нових практик.

Підтримка керівництва.

Потрібен план, за яким здійснюється моніторинг.

Пуповинний катетер застосовується до 10 днів.

Периферичний катетер - 5-6 днів.

